

især gjelder denne Advarsel Begyndere i Faget, der let af Mangel paa Erfaring kunne gjøre en Tid og Penge spildende Brug af de videnskabelige Grundsætninger.

H. C. ØRSTED

MIDLER TIL AT BORTSKAFFE FUGTIGHED I VÆRELSER

MEDDELT I SELSKABET FOR NATURLÆRENS UDBREDELSE
PAA MØDET DEN 12. NOVEMBER 1829

(MAGAZIN FOR KUNSTNERE OG HAANDVÆRKERE. UDGIVET AF DR. G. FR. URSIN, PROF.
NR. 192. P. 263—64. KJØBENHAVN 1829)

Efterat Directionens Foredrag var sluttet, og Hs. Kongelige Høi-
hed Patronen havde forespurgt, om Nogen af de Tilstede-
værende havde i Selskabets Anliggender Noget at andrage, med-
deelte Hr. Etatsraad *Ørsted* nogle Bemærkninger over en fysisk-
oekonomisk Gjenstand, nemlig over Midlerne til at bortskaffe
Fugtighed i Værelser.

Hr. Etatsraaden gjorde opmærksom paa, at ikke enhver Ud-
luftning vilde bidrage til at opnaae dette Øiemed. Vilde man saa-
ledes, for ret at tage et i Øine faldende Exempel, lade i en kold
Klippegrotte stryge varm Sommerluft, vilde man ordentligviis snart
see dens Vægge stærkt beduggede; og dette Vand vilde ikke ene,
som man almindeligen antager, være fremkommet ved at Klippen
udsvedede Vand, men især derved, at den varme Luft medførte
Vanddampe, som afsatte sig i Draaber, naar de kom i Berøring med
kolde Legemer. Noget Lignende vilde indtræffe i Kjeldere. Naar
man om Foraaret og Efteraaret vil tørre, maa vel ogsaa en Udluft-
ning anvendes, men ikke længere end nødvendigt, for at uddrive
den ved Kakkellovnsvarme ophedede Luft, der har modtaget Van-
det fra Væggene i Dampform; thi den friske Luft, der trænger ind
udenfra, har den skadelige Virkning at afkjøle Væggene og derved
formindske Uddunstningen; hvilken Regel ogsaa af Mange følges i
Praxis. Udluftningen svarer derimod aldeles til sin Hensigt, naar
den udvendige Luft er tør, og endnu mere naar den tillige er varm;
men den er ikke hensigtsmæssig, naar Luften er varm og fugtig.
Imidlertid giver Værelsernes Indretning i Almindelighed et let
Middel til i en tempereret eller koldere Aarstid at bortskaffe en

stor Deel Fugtighed, naar man tillige vil anvende Kakkelovnsvarme. Opvarmer man nemlig Luften i Værelset, vil den modtage den af Væggen uddunstede Fugtighed, men den varme dunstfulde Luft vil, idet den træffer de ved den udvendige Luft afkjølede Vinduesruder, afsætte sine Dunster i Draabeform, og Vandet kan da let aftørres. Hr. Etatsraaden har havt Anledning til at bringe denne Methode i Anvendelse, idet Instrumentsalen i den polytechniske Læreanstalt, da denne skulde afbenyttes, for i samme at opstille Instrumenterne, endnu indeholdt en Deel Fugtighed, eftersom Bygningsforandringen udførtes i Løbet af den afvigte fugtige Sommer. Ved flittigen at opvarme Localet og afvaske Vindues-Ruderne, bortskaffedes en stor Deel Vand, i Begyndelsen over $\frac{1}{2}$ Pot dagligen. Hr. Etatsraaden gjorde opmærksom paa denne Gjenstand for at vise, hvorledes man, ved at anvende aldeles simple physiske Sætninger, ofte heldigen kunde lede en Operation, man hyppigen har Anledning til at foretage.

OM DET KGL. VIDENSKABERNES SELSKABS FORANSTALTNINGER TIL AT SKAFFE KJØBENHAVN ARTESISKE BRØNDE

(DANSK UGESKRIFT. REDIGERET AF J. F. SCHOUW. FØRSTE BIND. P. 199—204. KJØBENHAVN 1832)

I Handels- og Industritidenden af 20de Decbr. f. A. læser man en Efterretning om Udbredelsen af artesiske Brønde i Frankerig, og adskillige Exempler paa dybe Borninger, udførte med en forbausende ringe Bekostning, blandt andet af en Hr. *Fraise*. Disse Efterretninger ledsages af følgende Bemærkning:

»Hvor ønskeligt var det, om vi kunde sige det samme om Kjøbenhavn og Danmark, hvor Trangen til godt Vand, for Mennesker og Kreaturer, og Vand for Manufacturanlæg, paa sine Steder ikke er mindre end i Frankrige. I Danmark kunde vi ved saadan Brøndgravning tillige veiledes til en længe savnet Kundskab i vor Geologie, for en taalelig Priis, naar man fulgte *Fraises* Maneer. Længe har der været talt om artesiske Brøndes Borning hos os, men desværre savne vi endnu Opfyldelsen. Skulde maaskee her atter Mangel af polytechniske Kundskaber staae i Veien? Det er